

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Štefana Sekelského na verejnom zasadnutí v Bratislave 24. novembra 2010 v trestnej veci obžalovaného **RSDr. V. P., CSc., pre trestný čin podvodu** podľa § 250 ods. 1, ods. 4 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.), o odvolaní, ktoré podal obžalovaný proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 11. novembra 2005, sp. zn. 4T 5/2002, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 258 ods. 1 písm. e/, písm. f/, ods. 2 zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. por.) **z r u š u j e s a** napadnutý rozsudok vo výroku o treste a vo výroku o náhrade škody.

Na základe § 259 ods. 3 Tr. por.

obžalovaný **RSDr. V. P., CSc.,**

s a o d s u d z u j e

podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. (v znení účinnom do 31. augusta 1999), s použitím § 40 ods. 1 Tr. zák., **na trest odňatia slobody na 2 (dva) roky.**

Podľa § 58 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., s použitím § 59 ods. 1 Tr. zák., sa výkon trestu podmiennečne **odkladá a určuje sa skúšobná doba na 3 (tri) roky.**

Podľa § 229 ods. 1 Tr. por. poškodená akciová spoločnosť D.D. (v likvidácii) s nárokom na náhradu škody sa odkazuje na konanie o občianskoprávných veciach.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Krajského súdu v Žiline ako súdu prvého stupňa z 11. novembra 2005, sp. zn. 4T 5/2002, obžalovaný V. P. bol uznaný za vinného zo spáchania trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. (v znení účinnom do 31. augusta 1999) v podstate na tom skutkovom základe, že

ako predseda dozornej rady akciovej spoločnosti (a.s.) D.D. (D.) a zároveň spoločník a štatutár spoločnosti s ručením obmedzeným (s.r.o.) R.S. (R.) na zasadnutí dozornej rady D. 27. augusta 1996 hlasoval za schválenie čerpania úveru 80 miliónov slovenských korún (Sk) od A. (I.), na financovanie modernizácie a rekonštrukcie v sume 30 miliónov Sk a práce spojené s výstavbou rodinných domov v sume 50 miliónov Sk;

zmluva o úvere v tejto sume medzi D. a I. bola uzavretá 28. augusta 1996 a úver bol čerpaný 30. augusta 1996 tak, že D. zaplatila firme R. 80 miliónov Sk na základe predfaktúr potvrdených jeho podpisom ako riaditeľa uvedenej firmy, hoci vedel, že práce, za ktoré D. zaplatila, táto firma nevykonala a ani sa vykonávať tieto nebudú;

z tejto sumy 79 572 432 Sk 3. septembra 1996 z firmy R. previedol na A.A. (A.) ako zálohu na nákup cenných papierov D. pre R. na základe komisionárskej zmluvy o obstaraní nákupu cenných papierov uzavretej 30. augusta 1996 medzi obidvomi uvedenými firmami;

tým na škodu D. obohatil R. a tejto spôsobil škodu 79 572 432 Sk.

Obžalovanému krajský súd za to uložil podľa § 258 ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody na 5 rokov, podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. tohto na výkon trestu zaradil do prvej nápravno-výchovnej skupiny, pričom zároveň podľa § 228 ods. 1 Tr. por. bola obžalovanému uložená povinnosť nahradiť poškodenej D. v likvidácii škodu vo výške 79 572 432 Sk a podľa § 229 ods. 2 Tr. por. poškodená D. v likvidácii so zvyškom svojho nároku na náhradu škody bola odkázaná na konanie o občianskoprávných veciach.

Proti rozsudku krajského súdu podal odvolanie obžalovaný, ktorým sa domáhal zrušenia napadnutého rozsudku a svojho oslobodenia spod obžaloby podľa § 226 písm. c/ Tr. por.

Obžalovaný v odvolaní vytýkal doterajšiemu konaniu značné nedostatky, ale podstatou podaného opravného prostriedku bolo tvrdenie, že skutková podstata trestného činu podvodu nebola jeho konaním naplnená, že žiadna škoda poškodenej D. v konaní obžalovaného nevznikla, že tento neuviedol poškodenú stranu do omylu a žiadnym spôsobom sa neobohatil.

Podľa názoru obžalovaného pri celej zistenej transakcii išlo výlučne o obchodno-právny vzťah medzi firmami D. a R., pričom riešenie tejto situácie prostriedkami trestného práva označil za nelegálne.

Podľa názoru vyjadreného odvolateľom poškodenou stranou nie je D., ale I. a z toho dôvodu je chybný tiež výrok o náhrade škody v napadnutom rozsudku.

Najvyšší súd ako súd odvolací v intenciách § 564 ods. 4 teraz účinného Trestného poriadku (zák. č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov) primárne konštatoval, že odvolanie je prípustné (§ 245 ods. 1 Tr. por.), že nezistil dôvod na rozhodnutie v zmysle § 253 ods. 1 Tr. por., a preto podľa § 254 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku i správnosť postupu konania, ktoré tomuto predchádzalo, prihliadajúc pritom aj na možné chyby odvolaním nevytýkané, pričom dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, tento správne právne kvalifikoval, avšak vzhľadom na odstup času je potrebná korekcia výroku o treste a tiež o náhrade škody.

Krajský súd vykonal rozsiahle dokazovanie, z ktorého zistil skutkový stav uvedený vo výroku jeho rozsudku. Svoje závery týkajúce sa skutkového stavu oprel o legálnym spôsobom vykonané dokazovanie. Odvolací súd v tomto smere nezistil dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku, resp. nezistil dôvod na doplnenie dokazovania.

Krajský súd v odôvodnení písomného vyhotovenia svojho rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladá so zreteľom na výsledky dokazovania za vylúčenú a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov; je tiež zrejмый postoj súdu k obhajobe obžalovaného.

Najvyšší súd si tieto závery krajského súdu osvojuje a v podrobnostiach na ne poukazuje.

K uvedenému skutkovému stavu je potrebné uviesť, že nie je možné prijať obhajobu obžalovaného o obchodno-právnom charaktere celej transakcie. Je nesporné, že obžalovaný zaťažil dlhom firmu D., lebo táto bola povinná splácať pôžičku, ktorú si za jeho aktívneho pričinenia vybrala od I.. Požičané peniaze neboli použité na vopred uvažovaný účel, ale boli v podstate len predisponované na firmu R., ktorej spoločníkom a konateľom bol práve obžalovaný. Uvedenie D. do omylu samotným obžalovaným, resp. využitie omylu tohto poškodeného bolo vykonané priamo obžalovaným ako zodpovedným činiteľom tiež firmy R.. Tento dal vystaviť tzv. krycie doklady, aby platby D. v prospech firmy R. sa javili ako legálne, pričom išlo o platby za práce, ktoré neboli vôbec vykonané, resp. ani v budúcnosti sa neuvažovalo o ich uskutočnení.

Obžalovaný ako zodpovedný činiteľ firmy R. potom s takto neoprávnene získanými financiami manipuloval ďalej tak, že skoro celú sumu úveru previedol na firmu A. s poverením, aby zakúpila cenné papiere D.. Z celého tohto konania je zrejмая snaha obžalovaného prostredníctvom peňazí získaných z úveru, ktorý zaťažoval D., získať zásadný vplyv práve vo firme D., a to prvotne v prospech firmy R., ktorú ovládal.

Všetky tieto okolnosti, najmä falošné disponovanie peňazí D. na firmu R. dáva základ pre konštatovanie, že v danom prípade nešlo o obchodno-právny vzťah, ale o vzťah, ktorý je postihovaný predpismi trestnoprávnymi. Obžalovaný totiž na škodu cudzieho majetku seba

alebo iného obohatil tým, že uviedol iného do omylu, pričom spôsobil tak na cudzom majetku škodu veľkého rozsahu.

Obžalovaný síce tiež v D. zaujímal významné miesto vo vedení, pričom jeho evidentnou snahou bolo ovládnutie danej firmy vo forme nákupu jej cenných papierov, avšak za financie, ktoré zaťažovali práve D.. V tomto rozsahu D. ako právnická osoba utrpela škodu, keďže na nej zostala povinnosť I. vrátiť poskytnutú pôžičku. Obžalovaný obohatil seba ako spoločníka firmy R., resp. aj iného (ďalší účastníci firmy R.), a preto posúdenie tohto skutkového stavu ako trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. (v znení účinnom do 31. augusta 1999) je plne legálne.

Obhajobu obžalovaného v tomto smere nebolo možné prijať, keďže táto obsahovala celý komplex rozporných tvrdení, ktoré sa len snažili prezentovaním obchodno-právnych predpisov zahmlieť zistený skutkový stav; trestnoprávny charakter konania obžalovaného však tieto okolnosti nemôžu zakryť. Rovnako tak nebolo možné akceptovať námietky obžalovaného proti doterajšiemu postupu konania, keďže došlo k legálnemu procesu, resp. určité pochybenia najmä v prípravnom konaní boli v ďalšom postupe konvalidované.

V zámeroch sledovaných odvolaním teda toto nie je možné považovať za relevantné, a to pokiaľ ide o výrok o vine obžalovaného; odvolanie je však opodstatnené, pokiaľ ide o ďalšie výroky napadnutého rozsudku.

Predmetný trestný čin podvodu bol obžalovaným spáchaný v roku 1996, teda pred viac ako 14 rokmi. Práve tento časový odstup od spáchania deliktu po právoplatné skončenie trestného stíhania bol dôvodom pre rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť v oddeliteľnom výroku o treste napadnutý rozsudok; keďže boli splnené podmienky stanovené v § 259 ods. 3 Tr. por., odvolací súd mohol vo veci v tejto parciálnej otázke sám rozhodnúť.

Bolo potrebné skúmať stupeň spoločenskej nebezpečnosti predmetného trestného činu, teda najmä význam chráneného záujmu, ktorý bol činom dotknutý, spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, osobu páchatel'a, mieru jeho zavinenia a jeho pohnútky. Nie je sporné, že trestným činom obžalovaného bola spôsobená iného subjektu škoda veľkého rozsahu; bolo však potrebné tiež konštatovať, že obžalovaný

od spáchania tohto deliktu nebol trestnoprávne postihnutý za iný trestný čin. Medzi okolnosti prípadu treba jednoznačne zaradiť spomínaný dlhý časový odstup od spáchania trestného činu, pričom nebolo zistené osobné zavinenie obžalovaného na tomto stave; tento bol vyvolaný rozsiahlosťou celého prípadu a jeho značnou právnou komplikovanosťou.

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ale tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky a ďalších všeobecných súdov, vychádzajúc z príslušných medzinárodných dohovorov, ktorým je aj Slovenská republika viazaná, v prípadoch dlhšie trvajúceho trestného stíhania na túto skutočnosť reaguje miernejším postihom páchatel'a trestného činu. Túto okolnosť je potrebné zohľadniť pri určení stupňa spoločenskej nebezpečnosti posudzovaného deliktu, a preto v rozhodovanej veci odvolací súd dospel k záveru, že potrestanie obžalovaného v takom rozsahu, ako to určil súd prvého stupňa, by bolo neprimerane prísne. Časový odstup od spáchania deliktu a osobné pomery páchatel'a naplňajú okolnosti uvedené v § 40 ods. 1 Tr. zák., a preto v tomto smere pristúpil k rozhodnutiu o treste.

Trest uložený súdom prvého stupňa z dnešného pohľadu sa preto javí ako neprimeraný, čo je dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku vo výroku o treste (§ 258 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por.); je potrebné konštatovať, že ide o oddeliteľnú časť rozsudku.

Najvyšší súd tiež dospel k záveru, že nemožno brať za správne rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody. Krajský súd bez špecifického dokazovania uznal nárok poškodenej D. a zaviazal obžalovaného k náhrade škody prakticky v celom rozsahu. D. však medzitým ako firma vošla do likvidácie, a preto vyjasnenie majetkových pomerov v tejto firme je nejasné, najmä keď absentuje dokazovanie v naznačenom smere. Presné zistenie výšky spôsobenej škody si vyžaduje osobitné špecifické dokazovanie, ktoré presahuje rámec potrieb trestného konania, a preto vznikol ďalší dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 258 ods. 1 písm. f/, ods. 2 Tr. por. vo výroku o náhrade škody.

Keďže boli splnené podmienky stanovené v § 259 ods. 3 Tr. por. odvolací súd sám vo veci rozhodol tak, že nahradil zrušené výroky rozsudku súdu prvého stupňa vlastným výsledkom.

Obžalovanému podľa § 250 ods. 4 Tr. zák., s použitím § 40 ods. 1 Tr. zák., bol preto uložený trest odňatia slobody na dva roky; tento trest zodpovedá všetkým zákonným kritériám a spomínaným okolnostiam prípadu.

Vzhľadom na osobu páchatel'a a s prihliadnutím na jeho doterajší život, ako aj priebeh celého doterajšieho konania, odvolací súd výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil, lebo dospel k záveru, že účel trestu sa dosiahne aj bez jeho výkonu.

Podľa § 59 ods. 1 Tr. zák. odvolací súd určil obžalovanému skúšobnú dobu na tri roky, ktorú považuje za primeranú.

Zároveň podľa § 229 ods. 1 Tr. por. poškodenú firmu D. s jej nárokom na náhradu škody odkázal na konanie o občianskoprávných veciach.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 24. novembra 2010

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová